

3.3 อำเภอโชคชัย

3.3.1 ประวัติความเป็นมา

ตามหลักฐานศิลปากร ปีที่ 1 เล่ม 248 อักษรนุกรมภูมิศาสตร์ จังหวัดนครราชสีมา “อำเภอโชคชัย” นี้เดิมเป็นด่านเรียกว่า “ด่านกระโทก” เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ยกทัพมาต่อสู้กับกองทัพของหมื่นเทพพิพิธ และได้รับชัยชนะ ณ ที่แห่งนี้ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์ทรงจัดระเบียบการปกครองออกเป็นมณฑล ภาค จังหวัด และอำเภอ ได้ยกฐานะด่านกระโทก ขึ้นเป็นอำเภอกระโทก เมื่อ พ.ศ. 2449 จวบจนถึงปี พ.ศ. 2488 ทางราชการ พิจารณาเห็นว่า คำว่า “กระโทก” มีสำเนียงและภาษาที่ไม่เหมาะสมและเพื่อให้เป็นไปตามความหมายเชิงประวัติศาสตร์ในอันที่จะให้อนุชนรุ่นหลังได้รำลึกถึงความเป็นมาของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ผู้ประกอบคุณงามความดีให้กับประเทศชาติ และทำการรบได้ชัยชนะ ณ ที่แห่งนี้ จึงได้เปลี่ยนนามอำเภอใหม่ว่า “อำเภอโชคชัย”

3.3.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

อำเภอโชคชัยอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดนครราชสีมา ระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงลักษณะลูกคลื่น บริเวณตอนใต้เป็นที่ราบสูงลาดมาตอนกลางซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำมูลไหลผ่านกลางอำเภอ ระยะทางประมาณ 96 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 424.410 ตารางกิโลเมตร หรือ 265,255 ไร่ หรือเท่ากับร้อยละ 2.065 ของพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ทิศเหนือติดต่อกับตำบลหนองบัวศาลา ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมืองนครราชสีมาและตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ติดต่อกับตำบลอรพิมพ์ ตำบลครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลหนองไม้ไผ่ และตำบลหลุมข้าว อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา และทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลโคกไทย ตำบลดอน อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

3.3.3 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีความสูงประมาณ 175-271 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ลำน้ำที่สำคัญไหลผ่าน 2 สาย คือ ลำน้ำมูล และลำพระเพลิง

ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ช่วงระยะเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน ฤดูฝน ช่วงระยะเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ฝนตกชุกระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาว ช่วงระยะเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เดือนธันวาคมเป็นช่วงอุณหภูมิต่ำสุด

3.3.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรในเขตอำเภอโชคชัยโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน รองลงมาคือ การประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 121 แสดงการประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่อำเภอโชคชัย

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	1,177	1,711	2,888
นักเรียน	3,941	3,899	7,840
นักศึกษา	309	458	767
ทำนา	4,781	4,533	9,314
ทำไร่	630	535	1,165
ทำสวน	30	21	51
ประมง	1	0	1
ปศุสัตว์	21	8	29
รับราชการ	348	304	652
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	12	28
พนักงานบริษัท	317	325	642
รับจ้างทั่วไป	7,415	7,297	14,712
ค้าขาย	796	1,314	2,110
ธุรกิจส่วนตัว	107	95	202
อื่นๆ	1,012	1,397	2,409
รวมทั้งสิ้น	20,901	21,909	42,810

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอโชคชัย (2553)

หมายเหตุ *จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรอำเภอโชคชัยมีจำนวน 56,321.90 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด คือ ตำบลพลับพลา มีรายได้เฉลี่ยจำนวน 72,591.99 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือ ตำบลท่าอ่างมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 58,845.83 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตำบลท่าจะหลุงมีรายได้จำนวน 44,246.32 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 122 แสดงรายได้แยกรายตำบลของอำเภอโชคชัย

ลำดับ	ตำบล/เทศบาล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	กระโทก	58,728.44
2	โชคชัย	51,525.57
3	ด่านเกวียน	56,754.20
4	ท่าจะหลุง	44,246.32
5	ท่าลาดขาว	47,397.34
6	ท่าอ่าง	58,845.83
7	ทุ่งอรุณ	53,570.55
8	เทศบาลตำบลท่าเยี่ยม	58,015.95
9	พลับพลา	72,591.99
10	ละลมใหม่พัฒนา	51,586.13
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของประชากรในพื้นที่		56,321.90

ที่มา : ข้อมูล จปฐ อำเภอโชคชัย (2553)

3) รายจ่าย จากข้อมูลสถิติจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่าอำเภอโชคชัยมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภครวมทั้งอำเภอจำนวน 545,879,375 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวยและการพนัน ค่าบุหรี เหล้า ยาสูบ และอื่น ๆ ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวม จำนวน 700,951,320 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 123 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอโชคชัย

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	38,189,004
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	38,189,004
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	80,271,656
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	80,271,656

ตารางที่ 123 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	65,488,723
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	65,488,723
ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	361,929,992
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	361,929,992
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข่าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	82,313,025
	จำนวนรวม	82,313,025
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	197,921,663
	จำนวนรวม	197,921,663
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรูบกรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	86,435,573
	จำนวนรวม	86,435,573
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	43,721,801
	จำนวนรวม	43,721,801
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	21,113,228
	จำนวนรวม	21,113,228
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	17,236,604
	จำนวนรวม	17,236,604
ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	76,462,786
	จำนวนรวม	76,462,786
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	84,103,056
	จำนวนรวม	84,103,056

ตารางที่ 123 แสดงรายจ่ายภาพรวมจำแนกตามประเภทของรายจ่าย ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	51,041,682
	จำนวนรวม	51,041,682
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	40,601,902
	จำนวนรวม	40,601,902
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	42,344,186
	จำนวนรวม	42,344,186
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	16,190,242
	จำนวนรวม	16,190,242
ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	18,316,598
	จำนวนรวม	18,316,598
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	102,184,524
	จำนวนรวม	102,184,524
รวมทั้งหมด		1,425,866,245

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและ เงินออม จากข้อมูลธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) อำเภอโชคชัยปี พ.ศ. 2553 พบว่าเกษตรกรในพื้นที่อำเภอโชคชัยมีหนี้สินจากการกู้ยืม ชกส. รวมกันจำนวน 577.3 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่กู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 515 ล้านบาท กู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษารวมกันประมาณ 10.4 ล้านบาท และกู้เพื่อชำระหนี้ในระบบประมาณ 51.9 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและ องค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอโชคชัย มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดังนี้

ตารางที่ 124 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอโชคชัย

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม
คณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอโชคชัย	ไม่มี ข้อมูล	ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพกลุ่ม สตรีและงานสงเคราะห์ต่าง ๆ	นางประคอง สิบงกช
อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน	450	ดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานของ ประชาชนในพื้นที่	นางจิม ปลั่งกลาง
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน	128 กลุ่ม	รวมกลุ่มบริหารจัดการ เงินกองทุนหมุนเวียน	นายกิมฮวด แซ่ตั้ง
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	46	ออมทรัพย์และจัดการทุน หมุนเวียนของหมู่บ้าน	นายม้วน กริดกระโท
ชมรมอาสาพัฒนาชุมชน	80 คน	พัฒนาชุมชนในระดับท้องถิ่น	นายเชิด คงมณี

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโชคชัย (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการโอท็อป ในอำเภอโชคชัย มีสินค้าโอท็อปที่นับว่าเป็น
สินค้าขึ้นชื่อของชาวจังหวัดนครราชสีมา คือ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญา
และความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ และยังมีกลุ่มโอท็อปอื่น ๆ ดังนี้

ตารางที่ 125 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอโชคชัย

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรม	ประธาน
กลุ่มสหกรณ์โกรกน้ำใส	30	ผลิตข้าวแต่น น้ำพริกสำเร็จรูป	นางนัตตา ชุมกระโทก 51/1 ม. 2 ต.ทุ่งอรุณ
กลุ่มอาชีพสหกรณ์บ้านทุ่งอรุณ	30	ทอผ้าฝ้าย	นางวารภรณ์ ธีระวงษ์
กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหนองปรึก	30	ทอผ้าฝ้าย	นางสมบุญ ช่างกระโทก 192 ม. 3 ต.ทุ่งอรุณ
กลุ่มอาชีพสหกรณ์ตำบลกระโทก	35	แปรรูปปลาร้า	นายสวนหอม ชาวกระโทก
กลุ่มอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านบึงพระ	30	ปลูกผักปลอด สารพิษ	นางวัชรภรณ์ จุงกระโทก 40 ม. 5 ต.ท่าลาดขาว
กลุ่มกล้วยฉาบบ้านหนองหญ้าปล้อง	39	ผลิตกล้วยฉาบ	นางพรศรี โอภิเษ 17 ม. 3 ต.ท่าจะหลุ่ง
กลุ่มอาชีพปลูกผักสวนครัวบ้านละ ลมใหม่พัฒนา	32	ผลิตผักสวนครัว	นายเทศ เกตุกระโทก บ้านละลมใหม่พัฒนา
ร้านชมรมแม่บ้านด่านเกวียน	89	ผลิตของที่ระลึก	นางติมาพร แสวงเงิน หมู่ 3 ต.ด่านเกวียน
กลุ่มหล่อหินทราย	5	หล่อหินทราย	นายปิยะศักดิ์ โคนกระโทก

ตารางที่ 125 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อป ที่อยู่และประธานกลุ่ม พื้นที่อำเภอโชคชัย (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	กิจกรรม	ประธาน
กลุ่มทอเสื่อ	21	ทอเสื่อจากกก	นายอวด เชกระโทก หมู่ 8 ต.ท่าลาดขาว
กลุ่มกระยาสารทบ้านบึงไทย	35	ผลิตกระยาสารท	นางสมอ ทุมฉิมพลี 42 หมู่ 9 ต.ท่าลาดขาว
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สะแกรอง	34	ผลิตภัณฑ์จาก ถั่วลิสง	นางศรีพรม เชื่องกระโทก หมู่ 5 บ้านสะแกรอง ต.ทุ่งอรุณ
กลุ่มจักสาน	11	จักสานส้อมไก่อ	นายเชิด สนั่นไพร หมู่ 9 บ้านหัวดอน ต.ท่าจะหลุง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโชคชัย (2554)

3.3.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอโชคชัยมีจำนวนครัวเรือนจำนวน 35,272 ครัวเรือน และมีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 79,333 คน โดยแยกเป็นชายจำนวน 38,664 คน หญิงจำนวน 40,669 คน คิดแยกเป็นรายตำบล ดังนี้

ตารางที่ 126 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในเขตอำเภอโชคชัย

ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร (คน)		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
กระโทก	1,812	1,844	2,010	3,854
พลับพลา	3,994	4,014	4,336	8,350
ท่าอ่าง	1,813	1,713	1,866	3,579
ทุ่งอรุณ	3,868	3,941	4,047	7,988
ท่าลาดขาว	1,932	2,008	2,130	4,139
ท่าจะหลุง	2,478	2,488	2,522	5,010
โชคชัย	2,197	2,167	2,327	4,494
ตะลุมใหม่พัฒนา	3,100	3,156	3,299	6,455
ด่านเกวียน	1,374	1,379	1,381	2,760
เทศบาลตำบลโชคชัย	6,067	6,250	6,760	13,010
เทศบาลตำบลด่านเกวียน	4,536	4,512	4,753	9,265
เทศบาลตำบลท่าเยี่ยม	2,101	5,192	5,268	10,460
รวม	35,272	38,664	40,699	79,333

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอโชคชัย (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2553)

จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ประจำปี พ.ศ. 2554 จากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ พบว่าอำเภอโชคชัยมีประชากรจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 127 แสดงช่วงอายุของประชากรจำแนกตามเพศ ในอำเภอโชคชัย

ช่วงอายุประชากร (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	164	148	312
1 – 2	447	412	859
3 – 5	877	753	1,630
6 – 11	1,714	1,603	3,317
12 – 14	993	987	1,980
15 – 17	978	926	1,904
18 – 25	2,408	2,379	4,787
26 – 49	8,226	8,647	16,873
50 – 60	2,541	2,819	5,360
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	2,553	3,235	5,788
รวมทั้งหมด	20,901	21,909	42,810

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโชคชัย (2553)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอโชคชัย โดยส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะในช่วงชั้น ป.4-ป.6 รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 128 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอโชคชัย

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	647	735	1,382
ต่ำกว่า ป.4	1,836	1,838	3,674
ป.4-6	10,841	11,396	22,237
ม.ศ. 1-3	73	60	133
ม.1-3	3,627	3,458	7,085

ตารางที่ 128 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอโชคชัย (ต่อ)

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ม.ศ. 4-5	38	21	59
ม.4-6	1,721	2,042	3,763
ปวช.	344	206	550
ปวส.	503	408	911
ปริญญาตรี	573	1,005	1,578
ปริญญาโท	22	28	50
ปริญญาเอก	0	1	1
อื่นๆไม่ระบุ	676	711	1,387

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโชคชัย (2553)

ข. สถานศึกษา ครู และนักเรียน พื้นที่อำเภอโชคชัยมีโรงเรียนทุกระดับรวมกันจำนวน 40 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 11 แห่ง มีครูจำนวน 596 คน และมีนักเรียนจำนวน 13,840 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อจำนวนนักเรียนประมาณ 23 คน

ตารางที่ 129 แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและจำนวนครู อำเภอโชคชัย

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน				จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประถม	มัธยม	ขยายโอกาส		
กระโทก	1	1	0	1	172	18
พลับพลา	1	5	0	0	329	29
ทำอ่าง	1	4	0	1	820	47
ทุ่งอรุณ	1	4	1	1	1,008	55
ท่าลาดขาว	1	2	0	1	413	28
ท่าจะหลุง	1	0	0	2	847	37
โชคชัย	1	5	1	0	7,627	240
ละลมใหม่พัฒนา	1	2	0	1	744	34
ด่านเกวียน	2	2	0	1	790	46
ตำบลท่าเยี่ยม	1	2	0	3	1,090	62
รวมทั้งหมด	11	27	2	11	13,840	596

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 (2554)

ค. การศึกษานอกระบบ (การศึกษานอกโรงเรียน) อำเภอโชคชัยมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ระดับอำเภอจำนวน 1 แห่ง และมีกลุ่มสนใจ กลุ่มวิชาชีพ 4 กลุ่ม มีกลุ่มวิชาชีพพระยาศรีสุนทร จำนวน 31 กลุ่ม มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจำนวน 66 แห่ง มีห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง และมีหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลจำนวน 10 แห่ง

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตพื้นที่อำเภอโชคชัย มีทั้งสถานบริการของรัฐและของเอกชน ดังนี้

ตารางที่ 130 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอโชคชัย

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 30 เตียง
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	11	
สถานพยาบาลของเอกชน	25	
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	7	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโชคชัย (2553)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ซึ่งในที่นี่หมายถึงบุคลากรในโรงพยาบาลอำเภอโชคชัยมีบุคลากรดังนี้

ตารางที่ 131 แสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอโชคชัย

บุคลากร	จำนวน (คน)	ประชากรต่อเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ 1 คน
แพทย์	4	19,841
ทันตแพทย์	2	39,682
เภสัชกร	4	19,841
พยาบาลวิชาชีพ	43	1,846
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	55	1,443
เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	51	1,556
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	1,336	59

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโชคชัย (2553)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข ในพื้นที่อำเภอโชคชัย พบว่าประชากรในพื้นที่มีปัญหาโรค อูจจาระร่วงมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ อาหารเป็นพิษ ทั้งนี้เกิดจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัย ไม่มีความสะอาด และไม่มีการดูแลรักษาสุขภาพเบื้องต้นของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 132 แสดงโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับ ของอำเภอโชคชัย

อันดับ	โรค	จำนวนป่วย	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
1	อูจจาระร่วง	230	182.53
2	อาหารเป็นพิษ	120	95.23
3	ไข้หรือไข้มักราบสาเหตุ	98	77.77
4	ไข้เลือดออก	12	9.52
5	ปอดบวม	5	3.96
6	สุกใส	5	3.968
7	ไข้หวัดใหญ่	5	3.96
8	โรคตาแดง	7	5.55
9	งูสวัด	1	0.79
10	เลปโตสไปโรซีส	1	0.79

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโชคชัย (2553)

ง. อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ข้อมูลจาก กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอโชคชัย มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1: 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 133 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรอำเภอโชคชัย

พ.ศ.	จำนวนประชากร	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	76,520	-
2550	77,148	0.82
2551	77,947	1.04
2552	78,449	0.64
2553	78,945	0.63

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อำเภอโชคชัย มีที่ทำการปกครองอำเภอ และสถานีตำรวจภูธรโชคชัยจำนวน 1 แห่ง โดยทำงานเชื่อมประสานกับองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นที่มีตำรวจบ้าน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในทุกหมู่บ้าน ที่เป็นแหล่งข่าวในการแจ้งข่าวสารแก่ทางราชการในการป้องกันและลดปัญหาอาชญากรรมในท้องถิ่นหมู่บ้าน

ส่วนในการทำงานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลตำบลนั้นมีเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการดับเพลิง เมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งเวรยาม การตั้งด่านตรวจตราบนทางสัญจร การออกตรวจ การเฝ้าระวัง และแจ้งเหตุความไม่สงบ เพื่อความปลอดภัยทั้งหมู่บ้าน ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน และการรักษาความปลอดภัยสถานที่

5) ด้านศาสนา องค์กรทางศาสนาในพื้นที่อำเภอโชคชัยมีผู้นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 99 และศาสนาอื่นจำนวนร้อยละ 1 ซึ่งองค์กรทางศาสนาในอำเภอโชคชัยมีดังนี้ มีวัดมหานิกายจำนวน 51 แห่ง วัดธรรมยุตจำนวน 5 แห่ง มีศาลเจ้าจำนวน 1 แห่ง และมีโบสถ์คริสต์จำนวน 1 แห่ง

6) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาด้านการเกษตร ได้แก่ นายประคอง มนต์กระโทก อยู่ตำบลพลับพลา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการทำเกษตรแบบผสมผสานมานาน และดำเนินชีวิตตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์ต้นแบบการเรียนรู้ของเกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่

- ภูมิปัญญาทางด้านการหล่อเครื่องทองเหลือง ได้แก่ นายจำลอง แก้วดวงเล็ก อยู่ตำบลโชคชัย

- ภูมิปัญญาทางด้านดนตรี ได้แก่ นายทวาย เกร็นกระโทก อยู่ที่ตำบลโชคชัย เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเรื่องเพลงโคราช

7) ด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น พื้นที่โชคชัยเป็นอำเภอเก่าแก่ของจังหวัดนครราชสีมา มีศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีแบบพื้นบ้านโคราช มิงานเทศกาล ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสมโภชอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี และงานอนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีหมู่บ้าน เช่น การแข่งขันเรือยาวประเพณี และการแข่งเรืออีโปง

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ อำเภอโชคชัยมีสถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนอยู่กระจายตามองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ และในโรงเรียนเกือบทุกแห่งของอำเภอ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ ระดับตำบลเพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีและเชื่อมความสัมพันธ์ของประชาชนในระดับตำบลและระดับอำเภอ

3.3.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) ด้านกสิกรรม อำเภอโชคชัยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 166,350 ไร่ ครอบครัวยุติการกรจำนวน 9,444 ครอบครัวยุติการกร มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ แยกได้ ดังนี้

ตารางที่ 134 แสดงพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ปลูก ผลผลิตเฉลี่ยและคร่าวเรือนที่ปลูก อำเภอโขกษัย

ลำดับที่	พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตโดยเฉลี่ย (กก./ไร่)	คร่าวเรือนที่ปลูก
1	ข้าว	94,510	450	7,474
2	มันสำปะหลัง	63,349	2,500	6,880
3	อ้อยโรงงาน	23,835	8,500	1,400
4	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	920	490	70
5	ถั่วเขียวผิวมัน	1,250	90	410
6	ถั่วลิสง	815	375	280
7	ไม้ผล	7,886	1,200	2,250

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอโขกษัย (2553)

2) ด้านปศุสัตว์ จากข้อมูลรายงานของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอโขกษัยพบว่า มีเกษตรกรในพื้นที่ทำการปศุสัตว์จำนวน 6,370 ครอบครัวย โดยมีการเลี้ยงปศุสัตว์สำคัญ ๆ ดังนี้

ตารางที่ 135 แสดงการทำปศุสัตว์ อำเภอโขกษัย

สัตว์เลี้ยง	จำนวน (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
โคเนื้อ	4,311	436
กระบือ	1,476	149
สุกร	12,501	1,167
เป็ด	15,096	189
ไก่เนื้อ	754,036	4,784
ไก่ไข่	245,987	1,234

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโขกษัย (2553)

3) ด้านการประมง ในพื้นที่อำเภอโขกษัยไม่มีการประกอบอาชีพทำการประมง

3.3.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

1) สถานประกอบการอุตสาหกรรมในอำเภอโขกษัยที่ได้รับอนุญาตดำเนินกิจการโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 83 แห่ง เป็นโรงงานขนาดใหญ่จำนวน 2 แห่ง ขนาดกลางจำนวน 8 แห่ง และขนาดเล็กจำนวน 73 แห่ง อำเภอโขกษัยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ดังนี้

- บริษัท โคราชเดนมิก จำกัด ตำบลโขกษัย อำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา
- บริษัทคาวาซุมิ จำกัด ตำบลโขกษัย อำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา
- บริษัททากาฮาชิ จำกัด ตำบลท่าอ่าง อำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา
- บริษัทไทยโพนโคราช จำกัด ตำบลท่าอ่าง อำเภอโขกษัย จังหวัดนครราชสีมา

- บริษัทมณฑิณีการ์เม้น จำกัด ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
- บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย
- บริษัททรีโอพลาสติก จำกัด บ้านบึงทับปร่างค์ ตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย
- บริษัทไทยมิตรชวา ซัลเวลเลย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) ตำบลกระโทก อำเภอโชคชัย

3.3.8 ลักษณะทางพาณิชยกรรม

- 1) ด้านพาณิชยกรรม อำเภอโชคชัยมีสถานประกอบการด้านพาณิชยกรรมดังนี้
 - มีธนาคารพาณิชย์จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 - สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ จำนวน 8 แห่ง
 - ร้านซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์ จำนวน 162 แห่ง
 - ร้านค้าส่งจำนวน 35 แห่ง
 - ร้านค้าปลีกจำนวน 1,547 แห่ง
 - ตลาดสดเทศบาลจำนวน 1 แห่ง
- 2) การบริการ อำเภอโชคชัย ไม่มีโรงแรมขนาดใหญ่ มีที่พัก และรีสอร์ทขนาดเล็ก บริการอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง มีร้านอาหารทั่วไป จำนวน 219 แห่ง ร้านบริการด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตจำนวน 18 แห่ง
- 3) การท่องเที่ยว อำเภอโชคชัย มีสถานที่ท่องเที่ยว สำคัญ ได้แก่
 - หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลด่านเกวียน ที่มีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทตุ๊กตาดินเผาหรือเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียง "เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน" ติดอยู่ในอันดับต้น ๆ เพราะว่ามีชื่อเสียงมาช้านาน ความโดดเด่นทั้งด้วยตัวสินค้าที่มีความแข็งแรง ทนทาน และมีความสวยงามด้านเอกลักษณ์และรูปแบบงานปั้นที่มีความหลากหลาย และกำลังเป็นสินค้าที่นิยมของตลาด ปัจจุบันนี้หมู่บ้านมีร้านค้าเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เรียงรายอยู่สองฟากฝั่งถนน ลักษณะเฉพาะของเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนอยู่ที่ดินที่นำมาใช้ กล่าวคือ ดินด่านเกวียนเป็นดินเหนียว เนื้อละเอียด ที่ขุดขึ้นมาจากริมฝั่งแม่น้ำมูล ในพื้นที่ที่ชาวบ้านเรียกว่า กุด หรือแม่น้ำค้วน (ลักษณะลำน้ำที่คดเคี้ยว กัดเซาะตลิ่งจนขาดและ เกิดลำน้ำค้วนขึ้นมา) ส่วนที่เป็นแนว กัดเซาะจะกลายเป็นแหล่งทับถมดิน ดินดังกล่าวนี้เป็นดินซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษ ง่ายต่อการขึ้นรูป ทนทานต่อการเผา ไม่บิดเบี้ยวหรือแตกหักง่าย และที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือดินนี้เมื่อถูกเผาจะให้สี โดยธรรมชาติ เป็นสีแดง ซึ่งสันนิษฐานว่าดินแถบนี้ น่าจะเกิดจากแร่เหล็ก
 - สวนมะนาวด่านเกวียน ตั้งอยู่เลขที่ 135 หมู่ 3 ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย การเดินทางจากตัวจังหวัดนครราชสีมาโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 224 (นครราชสีมา-โชคชัย) ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร (ก่อนถึงชุมชนเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน) แยกขวาทางเข้าวัดป่าหิมพานต์ อีก

ประมาณ 1 กิโลเมตร สวนแห่งนี้มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ปลูกมะนาวพันธุ์ด่านเกวียนซึ่งเป็นพันธุ์ที่ได้รับการตั้งชื่อตามแหล่งที่พบ มีลักษณะเฉพาะตัว คือ ทนทานต่อความแห้งแล้ง ผลใหญ่ มีน้ำมาก กลิ่นเปลือกไม่ฉุนจัด รสชาติกลมกล่อม แต่ละต้นมีผลดกมาก บางต้นมีผลผลิตมากถึง 5,000 ผล ถ้าปล่อยให้ผลเติบโตต่อไปเรื่อย ๆ ผลของมะนาวจะเจริญเติบโตขึ้นจนคล้ายส้มเกลี้ยงหรือส้มซ่า

- ปราสาทพะโค หรือปราสาทพะโค ตั้งอยู่ที่ตำบลกระโทก จากตัวเมืองใช้ทางหลวงหมายเลข 224 (นครราชสีมา - โชกชัย) ระยะทาง 29 กิโลเมตร ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข 2071 อีกประมาณ 3 กิโลเมตร ปราสาทพระโคเป็นศาสนสถานในศาสนาฮินดู ก่อสร้างด้วยหินทรายสีขาว ประกอบด้วยกลุ่มโบราณสถาน 3 หลัง ปัจจุบันเหลือให้เห็นเพียง 2 หลัง มีคูน้ำล้อมรอบเป็นรูปเกือกม้า ทางเข้าอยู่ทางด้านทิศตะวันออก ได้พบชิ้นส่วนหน้าบันที่แสดงถึงอิทธิพลวัฒนธรรมเขมรแบบบาปวนในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย

- หมู่บ้านหินทราย บ้านหนองโสน ตำบลท่าอ่าง "ศูนย์รวมประติมากรรมหินทรายแหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย" บ้านหนองโสนแรกเริ่มชื่อ "บ้านหนองไทร" เมื่อก่อนนี้เป็นหมู่บ้านเดียวกับบ้านดอนพราหมณ์ แต่ภายหลังเมื่อมีประชากรเพิ่มขึ้นจึงได้มีการแยกการปกครองออกมาและได้ตั้งชื่อใหม่ ว่า "บ้านหนองโสน" เพราะเมื่อก่อนมีต้นโสนขึ้นอยู่เต็มไปหมด เดิมชาวหนองโสนมีอาชีพหลัก คือ ทำนาข้าวและทำไร่มันสำปะหลัง หรือรับจ้างตามโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าอ่าง หรือในเขตอำเภอใกล้เคียง ชาวบ้านหนองโสนได้หันมาทำการผลิตผลิตภัณฑ์หล่อหินทราย ในปี พ.ศ. 2539 โดยนายสายัณห์ แพทย์จะโป๊ะ ได้นำเอาดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปแบบต่างๆ แล้วนำไปเผาเป็นเครื่องปั้นดินเผา และนำชิ้นงานไปวางขายตามริมทาง แต่ขายไม่ค่อยดี จึงคิดนำปูนซีเมนต์ขาว ทรายและน้ำมาผสมกันแล้วเทลงในแบบหล่อ ทิ้งให้แห้งนำไปล้างทำความสะอาด ปรากฏว่ามีผู้คนให้ความสนใจมากขึ้น และกลายเป็นสินค้าสำคัญของท้องถิ่น ปัจจุบันบ้านหนองโสนกลายเป็นแหล่งผลิตและตลาดขายส่งผลิตภัณฑ์หินทรายที่ใหญ่ที่สุด ปัจจุบันมีร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ถึง 232 ร้าน นอกจากนั้น ยังมีผลิตภัณฑ์อิฐบล็อกดินประสานอีก จำนวน 10 ร้าน

3.5.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) การคมนาคม การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอ โชกชัยกับจังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งการคมนาคมภายในตำบลและหมู่บ้าน มีรายละเอียด ดังนี้
 - ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 224 ติดต่ออำเภอเมืองนครราชสีมา
 - ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 24 ติดต่ออำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
 - ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2074 ติดต่ออำเภอครบุรี
 - ทางหลวงชนบท สายบ้านด่านเกวียน ถึงบ้านจี้ดุ่น ตำบลท่าจะหลุง
 - ทางหลวงชนบท สายหนองหญ้าปล้อง ตำบลท่าจะหลุง ถึงบ้านหนองผักหวาน ตำบลละมใหม่พัฒนา

- ทางหลวงชนบทบ้านคอนไพล ตำบลท่าเยี่ยม ถึงบ้านคอนเกตุ ตำบลทุ่งอรุณ สำหรับเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำบล หมู่บ้าน เป็นสภาพถนนจำแนก ตามชนิด ดังนี้

- ถนนลูกรัง จำนวน 196 สาย ระยะทาง 350 กิโลเมตร
- ถนนลาดยาง จำนวน 45 สาย ระยะทาง 95.34 กิโลเมตร
- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 124 สาย ระยะทาง 90 กิโลเมตร

2) การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจำนวน 1 แห่ง และที่ทำการไปรษณีย์ในระดับตำบลจำนวน 5 แห่ง

3) ประปา น้ำดื่ม อำเภอโชคชัยมีการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง คือ การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอโชคชัย และการประปาหมู่บ้าน จำนวน 98 แห่ง

4) แหล่งน้ำ พื้นที่อำเภอโชคชัยมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ขนาดเล็กระดับครัวเรือนและระดับชุมชนดังนี้

ตารางที่ 136 แสดงจำนวนแหล่งน้ำ อำเภอโชคชัย ปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
บ่อส่วนตัว	414	329	414	329	84	84
บ่อสาธารณะ	171	113	171	113	159	86
บ่อบาดาล	324	324	232	232	267	230
ถังเก็บน้ำ	120	120	90	67	53	52

ที่มา: ข้อมูล จปฐ. อำเภอโชคชัย (2554)

5) ไฟฟ้า อำเภอโชคชัย มีสำนักงานการไฟฟ้าอำเภอ จำนวน 1 แห่ง โดยดูแลและขยายเขตไฟฟ้าในอำเภอโชคชัยครอบคลุมทุกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันนี้ประชาชนในพื้นที่ที่มีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน

3.3.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีความสูงประมาณ 175-271 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลสภาพดินโดยส่วนใหญ่ เป็นดินปนทราย มีธาตุอาหารที่พืชต้องการน้อย ชุดดินในพื้นที่อำเภอโชคชัย คือ ชุดดินโชคชัย ที่เกิดจากการสลายตัวของพวกหินบะซอลต์ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว มีปริมาณธาตุโลหะหนัก เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว สีน้ำตาลปนแดงเข้มมาก ดินล่างเป็นดินเหนียว สีแดงหม่นหรือสีแดงหม่นเข้มมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลางที่ค่า pH 6.0-7.0 ในดินบน เป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมากที่ค่า pH 4.5-5.5 ในดินล่าง มีการ

ระบายน้ำได้ดี การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลางถึงเร็ว การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลาง เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่และไม้ผล

2) ทรัพยากรน้ำ อำเภอโศกชัยมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 2 สาย ได้แก่

- แม่น้ำมูล เป็นลุ่มน้ำตอนบนของกลุ่มน้ำมูลทั้งหมด และเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านอำเภอโศกชัยเป็นระยะทางประมาณ 96 กิโลเมตร

- ลำพระเพลิง จำนวน 1 สาย โดยมีต้นน้ำจากเทือกเขาสันกำแพงในตอนใต้สุดของอำเภอบักรังชัย จากต้นน้ำถึงบ้านบุหัวช้างเป็นตอนที่ลำน้ำไหลผ่านภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา มีความลาดชันมาก ซึ่งตามริมลำน้ำเป็นที่ราบ ทางฝั่งซ้ายติดต่อกันไปถึงแม่น้ำมูลในเขตอำเภอโศกชัย ส่วนทางขวามีเนินเขาเป็นบางช่วง ลำพระเพลิงมีความยาวประมาณ 120 กิโลเมตร

- สระเก็บน้ำ คลองธรรมชาติ คลองชลประทานและฝายน้ำล้น จำนวน 206 แห่ง

3) ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอโศกชัยมีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่

- ป่าสงวนแห่งชาติคงอิจานใหญ่ เนื้อที่ 605,187 ไร่ อยู่ในพื้นที่ตำบลท่าเยี่ยม ตำบลละลมใหม่พัฒนา และตำบลทุ่งอรุณมีพื้นที่จำนวน 50,312.50 ไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติ ป่านครราชสีมา ป่าบักรังชัย และป่าโศกชัย พื้นที่จำนวน 78,750 ไร่ ในพื้นที่ตำบลด่านเกวียน ตำบลโศกชัย และตำบลพลับพลา อำเภอโศกชัยมีพื้นที่ป่าจำนวน 26,250 ไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติ ป่านครราชสีมา ป่าโศกชัย พื้นที่จำนวน 18,365 ไร่ อยู่ในพื้นที่ตำบลด่านเกวียน และตำบลโศกชัย มีพื้นที่จำนวน 9,262.5 ไร่

ป่าสงวนแห่งชาติทั้ง 3 แห่ง กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่บางส่วนให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับผิดชอบดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำกินแล้ว

3.3.11 ด้านการเมือง

1) การเมืองระดับชาติ ในพื้นที่อำเภอโศกชัยมีตัวแทนนักการเมืองที่มาจากพื้นที่โดยตรง แต่ไม่มีสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่ กระบวนการทางการเมืองระดับชาติมีการแข่งขันสูง และที่ผ่านเป็นที่ทราบกันว่ามีกระบวนการซื้อสิทธิ์ ขายเสียงอย่างกว้างขวาง แต่ประชาชนไม่มีกระบวนการในการติดตามตรวจสอบการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างจริงจัง โดยมีฐานเสียงมาจากผู้นำระดับท้องถิ่น และท้องถิ่น

2) การเมืองระดับท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอโศกชัยมีการเมืองท้องถิ่นในระดับเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสองระดับมีการแข่งขันกันตามปกติของกระบวนการเลือกตั้งหลายพื้นที่ยังเป็นการเมืองในระบบอุปถัมภ์ที่มีนักการเมืองระดับชาติหนุน หรือตัวผู้นำท้องถิ่นเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยกันและนักการเมืองระดับชาติด้วย

3) การเมืองภาคพลเมือง ในพื้นที่อำเภอโชคชัยไม่พบกระบวนการขับเคลื่อนการเมืองภาคประชาชนมากนัก ถ้ามีกลุ่มที่ให้ความสนใจการเมืองส่วนมากเป็นความสนใจเฉพาะบุคคล แต่ยังไม่มีการรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนงานทางด้านการเมืองภาคพลเมืองโดยตรง

3.3.12 ด้านการจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครองในเขตท้องที่อำเภอโชคชัย จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) หน่วยงานราชการส่วนกลาง ได้แก่ โรงพยาบาลอำเภอโชคชัย และสำนักงานสาธารณสุข

2) หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานที่ดิน สำนักงานขนส่ง สถานีตำรวจภูธร สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานปศุสัตว์ สำนักงานสรรพากร สำนักงานสรรพสามิต ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอโชคชัยมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโชคชัย

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 9 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งอรุณ องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอ่าง องค์การบริหารส่วนตำบลกระโทก องค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าจะหลุง องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย องค์การบริหารส่วนตำบลละลมใหม่พัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาดขาว

ค. เทศบาล อำเภอโชคชัยมีเทศบาลตำบลจำนวน 3 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโชคชัย เทศบาลตำบลด่านเกวียน และเทศบาลตำบลท่าเยี่ยม

5) การปกครองท้องที่ อำเภอโชคชัยได้มีการแบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 แบ่งเขตปกครองออกเป็น 10 ตำบล 128 หมู่บ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 137 แสดงจำนวนหมู่บ้าน อำเภอโชคชัย

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ท่าเยี่ยม	16	บ้านท่าเยี่ยม บ้านคลองมะเดื่อ บ้านหนองกระทุ่ม บ้านโจด บ้านคลองบง บ้านโนนเพชร บ้านคอนไพล (1) บ้านคอนไพล(2) บ้านโนนสะอาด บ้านกอโจด บ้านนาคลังชัน บ้านนาใหม่ บ้านไทรย้อย บ้านหัวระนาม บ้านท่าบ่อ บ้านหนองกกพัฒนา
กระโทก	13	บ้านศรีพุทธา บ้านหนองคล้า บ้านคอนใหญ่ บ้านคอนน้อย บ้านโคกกระสังข์ บ้านพะโค บ้านโพธิ์ทอง บ้านชะอม บ้านโบสถ์ บ้านใหญ่ บ้านหมี (1) บ้านหมี (2) และบ้านคลองท่าแร่
ด่านเกวียน	10	บ้านด่านเกวียน (หมู่ 1 และหมู่ 2) บ้านป่าบง บ้านโนนม่วง บ้านดุม บ้านหนองบอน บ้านด่านชัย บ้านใหม่หนองขาม บ้านหนองสระธาร (ป่าบง) และบ้านหนองไผ่
ทุ่งอรุณ	15	บ้านป่อพราน บ้านโกรกน้ำใส บ้านหนองปรึก บ้านวังตะแบก บ้านดอนเกตุ บ้านสะแกกอง บ้านโค้งกระโดน บ้านทุ่งอรุณ บ้านโนนป่อแดง บ้านคะแลง บ้านหนองทองคำ บ้านใหม่ดอนเกตุ บ้านหัวสะพาน บ้านหนองโพธิ์ และบ้านใหม่หนองปรึก
พลับพลา	18	บ้านพลับพลา (หมู่ 1) บ้านไทย บ้านพลับพลา (หมู่ 5) บ้านโค้งยาง บ้านหนองยายเหล่ บ้านกอก บ้านประดากุด บ้านเกาะ บ้านปรางค์ (หมู่ 9 และหมู่ 11) บ้านนุ บ้านปรางค์ บ้านกุดสวย บ้านท่าตะเคียน บ้านคลองยาง บ้านคลองกลาง บ้านโนนแดง และบ้านนุยอ
ท่าอ่าง	10	บ้านไร่ บ้านดอนพราหมณ์ บ้านหนองเสาดิยาว บ้านหนองโสน บ้านกุดโบสถ์ บ้านหนองไผ่พัฒนา บ้านหนองเสาดิยาวใหม่พัฒนา บ้านท่าอ่าง (หมู่ 1) บ้านท่าอ่าง(หมู่ 2) และบ้านท่าอ่าง (หมู่ 3)
ท่าจะหลุง	10	บ้านจีตุน (หมู่ 1 และหมู่ 2) บ้านหนองหญ้าปล้อง บ้านจีตุน(หมู่ 4) บ้านลำโรง บ้านจิว บ้านใหม่ธานีม บ้านหนองกก บ้านโนนสวรรค์ และบ้านหัวดอน
โชคชัย	13	บ้านโชคชัย (หมู่ 1 และหมู่ 2) บ้านสระประทุม บ้านป่าหมาก บ้านนุ บ้านพิชิตคเชนทร์ บ้านโพธิ์เงิน บ้านบึงน้อย บ้านหนองไผ่พัฒนา บ้านบึงทับปรางค์ บ้านโพธิ์ทอง บ้านหนองลำโรง และบ้านหนองไผ่
ท่าลาดขาว	11	บ้านท่าลาดขาว (1) บ้านท่าลาดขาว (2) บ้านท่าลาดขาว (3) บ้านโคกกระสังข์ บ้านบึงพระ (1) บ้านบึงพระ(2) บ้านบึงพระ (3) บ้านบึงไทย (1) บ้านบึงไทย (2) บ้านสระพระ และบ้านหนองแปลน

ตารางที่ 137 แสดงจำนวนหมู่บ้าน อำเภอโชคชัย (ต่อ)

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ละลมใหม่พัฒนา	12	บ้านละลม (1) บ้านละลม (2) บ้านละลม (3) บ้านละลม (4) บ้านคลองยาง บ้านกุดจอกใหญ่ บ้านสระตะหมก บ้านกุดจอกน้อย บ้านคลองกระชาย บ้านหนองชุมแสง บ้านหนองผักหวาน และบ้านโคกพลวง

ที่มา : รวบรวมโดยคณะทำงานโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอโชคชัย (2554)

3.3.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอโชคชัย

จากการจัดประชุมเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผู้ร่วมประชุมจำนวนทั้งสิ้น 64 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอโชคชัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 138 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโชคชัย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะภูมิประเทศเหมาะสำหรับการเกษตรกรรม เพราะมีแม่น้ำขนาดใหญ่ไหลผ่าน 2 สาย คือ ลำน้ำมูล และลำพระเพลิง - ระบบชลประทานในการทำเกษตรกรรมของอำเภอโชคชัย ครอบคลุมพื้นที่สองในสามของพื้นที่ทั้งหมด - มีป่าชุมชนที่เป็นแหล่งอาหารธรรมชาติ เช่น หน่อไม้ เห็ด ผัก และอื่น ๆ - มีเส้นทางคมนาคมสายหลัก ทำให้การขนส่งผลิตผลทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทำได้ง่าย 	<p>ก.ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เส้นทางคมนาคมภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้านระหว่างตำบลไม่สะดวก - การกำจัดขยะมูลฝอย น้ำเสียในชุมชน ระบบชลประทานยังขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาด้านมลภาวะจากน้ำเสียขยะสิ่งปฏิกูลและระบบการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม - การวางระบบผังเมืองไม่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรม การคมนาคม และเศรษฐกิจ ทำให้เกิดปัญหาชุมชนหนาแน่นบางพื้นที่

ตารางที่ 138 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สังคมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมีความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลืออยู่แบบพี่แบบน้อง - สถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอโชคชัย มีตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับปริญญาโท ซึ่งมีศักยภาพในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ มีการศึกษา - มีกลุ่มออมทรัพย์ภายในชุมชนเป็นเงินทุนช่วยเหลือในการประกอบอาชีพและอื่นๆ ด้วยการช่วยเหลือกันในชุมชนไม่ค่อยพึ่งภาครัฐ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหายาเสพติด ทั้งในเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ - เด็ก เยาวชนมีการทะเลาะวิวาท และมีกลุ่มเด็ก ขับรถจักรยานยนต์เสียงดังในชุมชน - ชุมชนมีบ้านเช่าสำหรับคนต่างถิ่นที่มาทำงาน โรงงาน ทำให้เกิดปัญหาลักเล็กขโมยน้อย ทำให้ไม่มีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - ระบบสังคมชนบทรับวัฒนธรรมของสังคมเมืองมากขึ้น ส่งผลให้รับวัตถุนิยม บริโภคนิยมมาแทนที่ ก่อให้เกิดปัญหาสังคม - พื้นที่ของอำเภอเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม จึงมีปัญหาประชากรแฝงมากขึ้น - ข้อมูลข่าวสารทางราชการกระจายไม่ถึงประชาชน และผู้นำชุมชนไม่มีการกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างจริงจัง - สถาบันครอบครัว ความผูกพันในระบบเครือญาติ การเกื้อกูลซึ่งกันและกันลดน้อยลง - เด็กเยาวชน ดิคนิยม มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนหนังสือ - ประชาชนในพื้นที่ใช้ชีวิตตามค่านิยมสมัยใหม่ เช่น การบริโภคนิยม ทุนนิยม วัตถุนิยม ทำให้มีผลต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่ - ประชาชนขาดจิตสำนึกการพึ่งพาตนเองทั้งด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ

ตารางที่ 138 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีทั้งอาชีพภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้ประชากรเลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัด ไม่มีปัญหาการอพยพแรงงานย้ายถิ่นฐาน - เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และขนาดกลาง เป็นการสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ให้ประชากรในพื้นที่มีงานทำและไม่เกิดปัญหาการว่างงานนอกฤดูกาลเกษตรกรรม - เป็นแหล่งท่องเที่ยวบ้านด่านเกวียนมีทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ ได้รับรางวัลการคำพาณิชย์ดีเด่น อันดับที่ 2 ของประเทศ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มอาชีพได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐไม่ต่อเนื่อง - เกษตรกรใช้พื้นที่ไม่เหมาะสมและขาดการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำการเกษตร - เกษตรกรในพื้นที่ มีการเปลี่ยนแปลงใช้แรงงานคน เป็นแรงงานเครื่องจักร ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ได้ผลผลิตไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน - ประชาชนมีรายได้น้อย ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยเพิ่มขึ้น - เกษตรกรไม่มีเงินทุนหมุนเวียน มีหนี้สินมาก
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนมาใช้สิทธิการเลือกตั้งครั้งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในการเลือกตั้งทุกระดับ - มีกลุ่มองค์กรการเมืองภาคพลเมืองที่มีการทำงานเป็นทีมตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่น และตรวจสอบเวลาที่มีการเลือกตั้ง เช่น สภามอบการชุมชนตำบล - มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของอำเภอ 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นทั้งฝ่ายบริหารและสภามีความคิดเห็นไม่ตรงกัน - มีการแข่งขันกันทางการเมืองในท้องที่สูง เช่น การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. และมีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับ - ประชากรในพื้นที่เคยชินกับการเป็นผู้ตามและเป็นผู้รับ ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และถูกครอบงำได้ง่าย - เป็นเขตพื้นที่ใกล้กับศูนย์กลางของจังหวัด ประกอบกับประชากรมีการศึกษาจึงมีการแบ่งเป็นกลุ่มในทางการเมืองทำให้มีความขัดแย้งทางการเมืองสูง - ประชาชนในชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เนื่องจากคิดว่าตัวเองไม่มีอำนาจ

ตารางที่ 138 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มี ภูมิ ปัญญา ท้อง ถิ่น ด้าน หัตถ กรรม เครื่องปั้นดินเผา ด้าน เกวียน และ หินทรายทำ อ่าง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง - มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ของคนกระโทก การทำหมี่กระโทก การดำ สากหมี่ง รำ โทน เพลง โคราช ทำให้ประชากร ของอำเภอโชคชัยมีความภาคภูมิใจในถิ่น กำเนิดของตนเองก่อให้เกิดความรักความ สามัคคีในหมู่บ้าน และชุมชน - อำเภอโชคชัยยังคงมีหมอลำโคราชกระจาย อยู่ในพื้นที่ระดับตำบล - เครื่องปั้นดินเผาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ดั้งเดิมที่มีการสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน - ชาวบ้านในพื้นที่ยังคงดำรงรักษาไว้ซึ่ง วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของพื้นที่ เช่น การจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา และ กิจกรรมประเพณีอื่น ๆ - มีความเชื่อในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพ ความ เชื่อด้านการเกษตรและอื่น ๆ ในพื้นที่และยังมื การถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในพื้นที่ 	<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คนรุ่นใหม่มีความสนใจในการสานต่อภูมิ ปัญญาดั้งเดิม - ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ - การรวมกลุ่มในการพัฒนาด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีน้อย - ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูล ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของท้องถิ่นไว้ให้เป็น ระบบ - โรงเรียนในพื้นที่ไม่มีการเรียนการสอน เรื่องราวของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความ เชื่อของท้องถิ่น

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อ กระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอโชคชัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 139 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอโชคชัย

โอกาส	อุปสรรค / ข้อจำกัด
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเส้นทางคมนาคมขนส่งผ่าน ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสังคม - การขยายตัวของชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็วพร้อมรับกระแสโลกาภิวัตน์ - ถนนสายเดชอุดม-โชคชัย เป็นเส้นทางที่เหมาะสมกับการทำศูนย์การค้าขายผลิตภัณฑ์ 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกิดภัยธรรมชาติ เกิดปัญหาฝนแล้งและน้ำท่วมบ่อยครั้งทำให้เกิดความเสียหายด้านการเกษตร - ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ส่งผลให้ทั้งภาคการเกษตร การคมนาคม ได้รับผลกระทบ และความเสียหาย คิดเป็นมูลค่าหลายล้านบาทต่อปี - ความเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะ - การทำงานของทุกภาคส่วนที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความเจริญทางวัตถุเป็นหลัก และเน้นการพัฒนาในพื้นที่ธุรกิจมากกว่าพื้นที่เกษตรกรรม
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายจากรัฐบาลช่วยสนับสนุนงบประมาณเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน - นโยบายประกันสุขภาพ ทำให้ประชาชนคนด้อยโอกาสได้เข้าถึงการบริการของรัฐมากขึ้น - นโยบายเรียนฟรี 12 ปี ที่ทำให้ลูกคนจนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น - นโยบายการปราบปรามยาเสพติดที่ทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานเต็มที่ในการปราบปรามและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโรงงานใหญ่ในชุมชนทำให้มีประชากรจากต่างถิ่นเพิ่มขึ้นเกิดปัญหาเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน - มีการระบาดของยาเสพติดทำให้สังคม ชุมชนเกิดความอ่อนแอ - ปัญหาด้านการศึกษา ประชาชนยังไม่สามารถส่งให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการเงิน

ตารางที่ 139 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค / ข้อจำกัด
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเงินทุนสนับสนุนจากรัฐบาล เช่น กองทุนหมู่บ้าน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน และชุมชน (SML) เป็นทุนให้กับชุมชน - มีแรงงานที่มีฝีมือทักษะการผลิต ทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรมตอบสนองความต้องการตลาดแรงงาน และมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่รองรับแรงงาน - นโยบายหลักประกันรายได้ของเกษตรกรทำให้เกษตรกรลดภาวะความเสี่ยงได้บ้าง - การเปิดเสรี และอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวทำให้เกษตรกรในพื้นที่ต้องเร่งปรับตัวไปสู่การแข่งขันทางการตลาดมากขึ้น - รัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา - กระแสแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน - มีแรงงานอพยพจากภายนอกเข้าไปทำงานในพื้นที่ เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายแห่ง - ปัจจัยต้นทุนการผลิตมีราคาแพงขึ้นทุกปี - การเปิดเสรีทางการค้าทำให้เกิดการแข่งขันกันทางการผลิตด้านการเกษตรที่สูงมากขึ้นในขณะที่เกษตรกรในพื้นที่ยังไม่มีศักยภาพในการแข่งขัน - การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมุ่งการผลิตเพื่อการค้า มุ่งหวังกำไร เกษตรกรจึงปรับตัวทำการเกษตรแบบใหม่ เริ่มมีการกู้เงินทั้งจากภาครัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินทุนจากภาคเอกชน เพื่อซื้อเครื่องจักร ทำให้เกษตรกรใช้เงินอย่างไม่มีความมุ่งหมาย
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและกระแสท้องถิ่นจัดการตนเอง - รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐส่งเสริมเรื่องการบริหารจัดการให้เป็นธรรมาภิบาล - มีการส่งเสริมและฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่เรื่องสิทธิ หน้าที่ และอำนาจของประชาชนของหน่วยงานอื่น ๆ 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการของภาครัฐที่มีงบประมาณมาในพื้นที่ไม่ทั่วถึงและไม่ตรงต่อความต้องการของชุมชน เป็นเหตุให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการประชาคมครั้งต่อไป - ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางที่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน - อำนาจทางการเมืองทุกระดับมีการแข่งขันกันสูงแบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นอุปสรรคในการทำงานส่วนรวม การพัฒนา แลกความสามัคคี

ตารางที่ 139 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอโชคชัย (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค / ข้อจำกัด
<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงเกษตร และเชิงนิเวศ เป็น โอกาสของประชาชนที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมของตนเอง - รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นมากขึ้น - การเปิดอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวเป็น โอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้วัฒนธรรมเพื่อนบ้านและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเองมากขึ้น 	<p>จ.ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตก หรือวัฒนธรรมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เรียบง่ายไม่สลับซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา - การเปรียบเทียบวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่ซับซ้อน กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น ซึ่งสลับซับซ้อน ลึกซึ้ง เข้าใจได้ยาก ส่งผลให้ละเลยและหลงลืมวัฒนธรรมดั้งเดิม เด็ยุคใหม่หลงลืมวัฒนธรรมมารยาทไทยซึ่งเป็นสิ่งดีงามไป แต่กลับไปเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก - ความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามา เช่น การพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มือถือ นับเป็นสิ่งอันสำคัญที่ทำให้ชุมชนได้รับข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้ ยอมรับและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมุ่งความทันสมัย ไม่คำนึงถึงรากฐานวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

3.3.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอเมืองที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปฏิรูประบบการจัดการท้องถิ่น เพื่อให้ผู้นำมีจิตสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่อย่างแท้จริง และให้มีการประชุมชี้แจง หรือให้ความรู้ความเข้าใจกับชุมชนในเรื่องการบริหารจัดการท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีงบประมาณสนับสนุนกลุ่มองค์กร อาสาสมัคร เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ และให้มีการจัดตั้งสภาประชาชนเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดตั้งให้เป็นรูปธรรม มีกฎหมายรองรับและไม่ให้มีพรรคพวกที่เป็นคนของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการบริหารงานแบบโปร่งใส และกำจัดการทุจริตทางการเมืองที่มาครอบงำ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เต็ม 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่ละเลยเป็นไอศกรีม ด้วยกระบวนการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกคนในชุมชน ทุกระดับ ในเรื่องค่านิยมไทย จริยธรรม คุณธรรม ประเพณีวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ชาติไทย และสถาบันครอบครัว

ประเด็นที่ 2 ปฏิรูปเศรษฐกิจ การเกษตร การค้า และอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาเกษตรกรรมทางเลือก ในพื้นที่ลุ่มน้ำอุดมสมบูรณ์ ควรสนับสนุนปลูกพืชน้ำ เช่น ผักบุ้งน้ำ ผักกระเฉด สายบัว ร่วมกับการเลี้ยงปลา การทำการเกษตรลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการปลูกพืชหมุนเวียน พืชตระกูลถั่ว ใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ลดปริมาณการใช้สารเคมีมาใช้น้ำหมักชีวภาพแทน รวมทั้งการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรรายย่อย ตั้งกลุ่มและแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนเกษตรกร เพื่อต่อรองการค้าด้านการเกษตร

ประเด็นที่ 3 ปฏิรูประบบการศึกษาที่เรียนเพื่อรับใบประกาศนียบัตร เด็กและเยาวชนต้องได้รับการศึกษาจากรัฐตามความเหมาะสม โดยให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกตำบลและเป็นสถาบันที่มีคุณภาพในการสร้างคน โดยจะต้องปฏิรูปครูให้มุ่งมั่นในการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ให้จัดระบบในเรื่องการทำประเมินผลการเลื่อนตำแหน่งของครู จัดระบบครูที่ทำธุรกิจการสอนพิเศษ

ประเด็นที่ 4 ปฏิรูปสุขภาพอนามัยชุมชน โดยการจัดระบบการรักษาพยาบาลของประชาชน จัดระบบให้มาตรฐานตามกฎหมาย ไม่ได้เปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาล การให้บริการของสถานพยาบาลของรัฐควรมีความเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งทำให้ประชาชนพึ่งตนเองทางสุขภาพได้

ประเด็นที่ 5 ปฏิรูปการจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ทรัพยากรดิน จัดระบบที่ดินทำกินอย่างยั่งยืน จัดปฏิรูปที่ดินให้คนยากจนได้มีที่ดินทำกิน รวมถึงการจัดการน้ำ จัดการบริหารระบบน้ำในท้องถิ่นให้พอเพียงและทั่วถึงในการทำการเกษตรและมีแหล่งน้ำกักเก็บน้ำส่วนรวมในหมู่บ้านให้ทั่วถึง

ประเด็นที่ 6 ปฏิรูปศิลปวัฒนธรรมเพื่อการเยียวยาสังคม ให้มีการส่งเสริมสืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ ให้คงอยู่และจัดให้มีกิจกรรมในพื้นที่เพื่อประชาชนได้ร่วมกันสืบสาน และรณรงค์ให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน